

Akkerflora van het Buitenland van Rhoon 2019

Akkerflora van het Buitenland van Rhoon 2019

Inventarisatie akkerflora 2019

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2019-155

Versie	Datum
Concept Eindrapport	31 december 2019

Gecontroleerd door: Thijs Damen

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding tot het onderzoek	4
1.2	Doel van het onderzoek.....	4
1.3	Ligging van het onderzoeksgebied	5
2	Methode	7
3	Resultaten	9
3.1	Soortkartering.....	9
3.2	Vegetatieopnamen	10
4	Conclusie en aanbevelingen	12
5	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	13
6	Bijlagen	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhon heeft aan Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht verleend tot de inventarisatie van de akkerflora van het Buitenland van Rhon..De verschillende betrokken partijen, zoals boeren, natuurverenigingen en recreatieondernemers, zijn verenigd in deze gebiedscoöperatie. Buitenland van Rhon is een gebied van ruim 600 ha waar hoogwaardige natuur en recreatie met agrarisch medegebruik ontwikkeld worden. In 2018 is het streefbeeld vastgesteld, waarin de verschillende doelen op gebied van natuur, recreatie en landbouw worden aangegeven Dit onderzoek dient te worden gebruikt als nulmeting voor de toekomstige in het gebied uit te voeren inventarisaties. Daarbij kan de gebiedscoöperatie zicht krijgen op het tempo en de uitvoering van de plannen voor de komende jaren. Aanvullend wordt in dit rapport een vergelijking gemaakt met de in 2017 uitgevoerde flora-inventarisatie (VERBEEK, 2017). Dit is echter niet het hoofddoel van de inventarisatie (immers nulmeting), maar de resultaten uit de vergelijking kunnen een voorzichtig beeld schetsen van de ontwikkelingen die in gang gezet zijn.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de inventarisatie was om inzicht te krijgen in de aanwezige akkerflora, met speciale aandacht voor een aantal voor dit project geselecteerde doelsoorten, zoals aangegeven in het door het Louis Bolk Instituut opgestelde Streefbeeld voor het Buitenland van Rhon zie Tabel 1.

Tabel 1.

Doelsoorten akkerflora ingedeeld in categorieën van waarschijnlijkheid van terugbrengen

Makkelijk	Redelijk	Moeilijk	Onduidelijk
Tuinwolfsmelk	Eironde leeuwenbek	Akkerboterbloem	Grote leeuwenklauw
Hondspeterselie	Spiesleeuwenbek	Nachtkoekoeksblom	Groot spiegelklokje
Rood guichelheil	Brede wolfsmelk	Doffe ereprijs	Wilde ridderspoor
Kleine leeuwenbek	Naaldenkervel	Driehoornig walstro	Naakte lathyrus
Kleine wolfsmelk	Akkerandoorn	Vlaswarkruid	Stijve wolfsmelk
Gladde ereprijs	Stinkende kamille	Vlasdolik	Behaarde boterbloem
Korenbloem	Akkerdoornzaad	Vlashuttentut	Blauw walstro
Dreps	Ruw parelzaad		akkergeelster
Gele ganzenbloem	Wilde weit		Geoorde veldsla
	Blauw guichelheil		Getande veldsla
	Akkerogentroost		Klein spiegelklokje
			Ruige klapproos
			Valse kamille
			Akkerleeuwenbek

Dit zijn karakteristieke akkersoorten, veelal verdwenen of (zeer) zeldzaam op reguliere akkers. Veel van deze soorten staan dan ook op de Rode Lijst.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

In Figuur 1 is de ligging van het Buitenland van Rhoon aangegeven. Het totale geïnventariseerde gebied is ca. 610 ha groot. Het object ligt ingeklemd tussen Rhoon, Charlois en Barendrecht, op het eiland IJsselmonde. Ten zuiden van het gebied loopt de Oude Maas, met enkele getijdagrienden als Klein Profijt en de Carnisse Grienden. Het gebied bestaat uit een aantal afzonderlijke polders, de Zegenpolder, Portlandpolder, Molenpolder en Het Buitenland, van elkaar gescheiden door dijken met daarop vaak wegen, omzoomd door laanbeplanting van onder andere Essen (zie Figuur 1). De afzonderlijke percelen, meest akkers maar ook graslanden worden veelal begrensd door sloten en aangrenzende bebouwing, zoals boerderijen.

Het Buitenland van Rhoon is gelegen in de fysisch geografische regio het Zuidwestelijk zeekleigebied. Het bodemmateriaal bestaat uit zware klei, onderverdeeld in schor-, plaat-, gors en griendgronden. Geologisch gezien bestaan de bodemprofielen in het gehele gebied uit kalkrijke poldervaaggronden, bestaande uit lichte klei, fijne zavel of zware zavel. In de Portlandpolder bevindt zich minder dan 40 cm zeeklei op rivierklei, een iets afwijkend bodemtype ten opzichte van de andere polders. In het gebied is grondwatertrap Vb aanwezig. Dit houdt in dat de Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG) 25-40 cm onder het maaiveld ligt. De Gemiddeld Laagste Grondwaterstand ligt op meer dan 120 cm onder het maaiveld. De klei kan 's zomers dus oppervlakkig uitdrogen, wanneer het grondwater afzakt tot meer dan een meter onder het maaiveld.

Figuur 1.
*Ligging van het
Buitenland van Rhoon
(ca. 610 ha), met
gebruikte toponiemen.*

2 Methode

Alle relevante akkerpercelen in het onderzoeksgebied zijn volledig op aanwezige akkerflora geïnventariseerd. Er is hierbij aangesloten op de keuze van percelen zoals beschreven in het rapport van Natuurbalans (VERBEEK, 2017). De nummering van de onderzochte percelen is hetzelfde als in genoemd rapport, zodat gemakkelijk een vergelijking kan worden gemaakt. Percelen die de vorige keer niet zijn meegenomen maar waarvoor wel beheersmaatregelen zijn voorzien of reeds genomen, zijn ook geïnventariseerd. Vorige keer onderzochte percelen met verschillende beheersmaatregelen zijn gesplitst door toevoeging van a, b, etc. aan het oorspronkelijke nummer. Per perceel is een volledige soortenlijst gemaakt met Tansleycode per soort (Tabel 2). Een kaart met de ligging en nummering van de geïnventariseerde percelen is te vinden in Bijlage 1.

Tabel 2.
Tansley-schaal

Code	Omschrijving	Detailing
s	sporadic	1 of 2 exemplaren
r	rare	Zeldzaam voorkomend
o	occasional	Hier en daar voorkomend
f	frequent	Regelmatig voorkomend; vrij talrijk
a	abundant	Veel aanwezig, maar nooit (mede) overheersend
cd	co-dominant	Overheerst samen met andere soorten
d	dominant	Overheerst
l	local	Lokaal, op een enkele plek, altijd in combinatie met andere code

Bijzondere soorten zijn op locatie gekarteerd, voorzien van abundantieklasse conform de FLORON-richtlijn (Tabel 3).

Het gebied is in de periode van het jaar waarin de meeste soorten ook daadwerkelijk verwacht kunnen worden, geïnventariseerd, tijdens één bezoekronde begin juli. Om de (potentieel bijzondere) soorten van stoppelvelden niet te missen is in de nazomer nog een dagdeel gericht geïnventariseerd.

Tabel 3.
*FLORON-abundantie-
klassen (tussen haakjes
de veldcode) voor
florakartering.*

Abundantieklasse	Aantal exemplaren	Oppervlakte (m ²)
A (1)	1	<1
B (2)	2-5	1-5
C (3)	6-25	5-25
D (4)	26-50	25-50
E (5)	51-500	50-500
F (6)	501-5000	500-5000
G (7)	>5000	>5000

3 Resultaten

3.1 Soortkartering

Verspreidingskaarten van de op locatie gekarteerde plantensoorten zijn te vinden in Bijlage 2. Bij vergelijking met de inventarisatie uit 2017 valt meteen op dat de akkers in het Buitenland van Rhoon veel kruidenrijker zijn geworden. Destijds waren nog nauwelijks natuurmaatregelen getroffen, terwijl dit in 2019 op grote schaal is gedaan. Illustratief hiervoor is de verspreidingskaart van de Grote klaproos, in 2017 spaarzaam gekarteerd (VERBEEK, 2017), en nu op veel plaatsen massaal aanwezig in kruidenrijke akkerranden.

Bloemrijke graanrand met Klaproos en Korenbloem in de Portlandpolder

Net als in 2017 kwam in de Zegenpolder hier en daar Gladde ereprijs voor, maar het aantal vindplaatsen lijkt wel afgenomen.

De speciaal aangelegde flora-akkers, inmiddels 3 percelen ontwikkelen zich ook zeer gunstig. naast algemenere akkersoorten komen hier zeldzame tot zeer zeldzame akkerplanten voor: Akkerleeuwenbek, Brede raai, Dreps, Gele ganzenbloem, Getande

Wilde weite en Groot spiegelklokje op flora-akker in de Portlandpolder

veldsla, Groot spiegelklokje, Grote leeuwenklauw, Naaldenkervel, Valse kamille en Wilde weit.

Een aanvullende inventarisatieronde in de nazomer op de na de oogst overblijvende stoppelvelden op de flora-akkers leverde vooral op het perceel in de Molenpolder bijzondere soorten op als Eironde leeuwenbek, Spiesleeuwenbek en Wilde ridderspoor.

Eironde leeuwenbek op stoppelveld flora-akker in de Molenpolder

De in 2017 ontdekte groeiplaats van Stijve wolfsmelk was ook in 2019 nog aanwezig (bron: Waarneming.nl), maar viel buiten de scope van dit onderzoek waarin alleen akkers zijn geïnventariseerd.

Van de opgestelde lijst doelsoorten (Tabel 1) is ruwweg de helft dit jaar gevonden. Soorten uit de categorie “moeilijk terug te brengen” zijn nog niet aangetroffen.

3.2 Vegetatieopnamen

De tabellen met de volledige vegetatieopnamen van de geïnventariseerde percelen staan in Bijlage 3. Behalve op het de in 2017 bestaande flora-akker (opname 7), zijn er op alle onderzochte percelen veel meer soorten gevonden dan in 2017. Dit is ongetwijfeld een direct gevolg van de vele sindsdien uitgevoerde natuurmaatregelen, zoals de aanleg van kruidenrijke akkerranden en nog twee flora-akkers. In totaal zijn in 2019 204 soorten planten aangetroffen, waaronder 19 Rode-Lijstsoorten.

Behalve op de flora-akkers, waar ook zeer bijzondere soorten voorkomen, betreft dit vooral algemene soorten. De zaaimengsels die gebruikt zijn voor de diverse akkerranden en kruidenrijke stroken, bevatten ook een aantal minder algemene soorten, zoals Gele kamille, Dubbelkelk, Slangenkruid, Gewone margriet, Kamgras, Grote ratelaar. Ook Oot komt plaatselijk veel voor. Doordat op dergelijke stroken geen herbiciden worden gebruikt kunnen zich hier ook spontaan allerlei plantensoorten vestigen.

Gezien de soortensamenstelling van de randen en stroken zijn zaadmengsels gebruikt met inheemse soorten. Dus geen fantasiemengsels met mooie bloemen. Toch zijn enkele exotische soorten aangetroffen zoals de uit Noord-Amerika afkomstige *Gilia achilleifolia* (De soort heeft nog geen Nederlandse naam), en de inmiddels in ons land ingeburgerde soort *Phacelia* (ook uit Noord-Amerika).

Ook op de akkers zonder speciaal aangelegde kruidenrand groeien de meeste soorten langs de rand en op overhoekjes.

Strikt genomen zijn de meeste van de aangetroffen bijzondere soorten niet als wild te beschouwen. Er is immers gebruik gemaakt van speciale zaaimengsels met akkerkruiden. Het komt er echter wel op aan om deze soorten vervolgens door het juiste beheer een kans te geven. En dit lijkt goed gelukt.

*Uitbundig bloeiende
Wintervoedselakker in
de Molenpolder*

4

Conclusie en aanbevelingen

Het aantal soorten planten op de akkers in het Buitenland van Rhon is vergeleken met 2017 enorm toegenomen. Dit is ongetwijfeld een direct gevolg van de diverse natuurmaatregelen die sindsdien zijn genomen, zoals de aanleg en inzaai van kruidenrijke akkerranden en de ontwikkeling van flora-akkers. Op deze flora-akkers is het beheer geheel afgestemd op de ontwikkeling van bijzondere akkerflora. Hier komen, naast meer algemene soorten, nu ook zeer zeldzame akkerkruiden voor, zoals Naaldenkervel, Akkerleeuwenbek, Groot spiegelklokje, Dreps, Eironde leeuwenbek, Spiesleeuwenbek, Wilde ridderspoor en Wilde weit.

Voor de toekomst is het belangrijk vast te houden aan het ingezette beheer, liefst ook zo veel mogelijk op dezelfde plaatsen, zodat zich ook een met de akkerflora samenhangende insectenpopulatie kan ontwikkelen. Bovendien kan op deze manier in de bodem een zaadbank ontstaan van waaruit de akkerkruiden elk jaar weer spontaan kunnen opkomen.

Belangrijk is ook het gebruik van zaaimengsels met inheemse planten, voor zover inzaai nog nodig is.

*Kruidenrijke strook in
Luzerne-akker*

5

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- SPARRIUS L.B., B. ODÉ & R. BERINGEN, 2014. *Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. FLORON Rapport 57. FLORON, Nijmegen.
- STREEFBEELD BUIJTENLAND VAN RHOON. Louis Bolk Instituut en Vereniging Nederlands Cultuurlandschap
- VAN DER MEIJDEN, R., 2005. *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- VERBEEK, P. 2017. *Flora-inventarisatie in het Buitenland van Rhoon. Onderzoek naar huidige floristische waarden en potenties*. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.
- WEEDA, E.J., 1985, 1987, 1988, 1991, 1994. *Nederlandse oecologische flora: Wilde planten en hun relaties. Deel 1, 2, 3, 4 en 5*. IVN, VARA en VEWIN, Amsterdam.

6 Bijlagen

Bijlage 1	Ligging en nummering van de geïnventariseerde percelen
Bijlage 2	Verspreidingskaarten akkerflora
Bijlage 3	Opnametabellen

Bijlage 1 Ligging en nummering van de geïnventariseerde percelen

20

42

43

44

18

29

29

18

31

32

1

2a

2b

2c

6

3

7

23

23

24

23

24

23

24

38

27d

27

27c

27b

27

27a

26

27d

27

27c

27b

27

27a

26

13

26

Bijlage 2 Verspreidingskaarten akkerflora

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Akkerereprijs

Veronica agrestis

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Akkerleeuwenbek

Misopates orontium

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● **Blauw walstro**

Sherardia arvensis

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Bleke klaproos

Papaver dubium

Verspreidingskaart Flora
Buitenland van Rhoon

● Bolderik

Agrostemma githago

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Brede raai

Galeopsis ladanum

2019

Verspreidingskaart Flora
Buitenland van Rhoon

● Dreps

Bromus secalinus

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Dubbelkelk

Picris echioides

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Eironde leeuwenbek

Kickxia spuria

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Gele ganzenbloem

Glebionis segetum

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Gele kamille

Anthemis tinctoria

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Getande veldsla

Valerianella dentata

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Gladde ereprijs

Veronica polita

2019

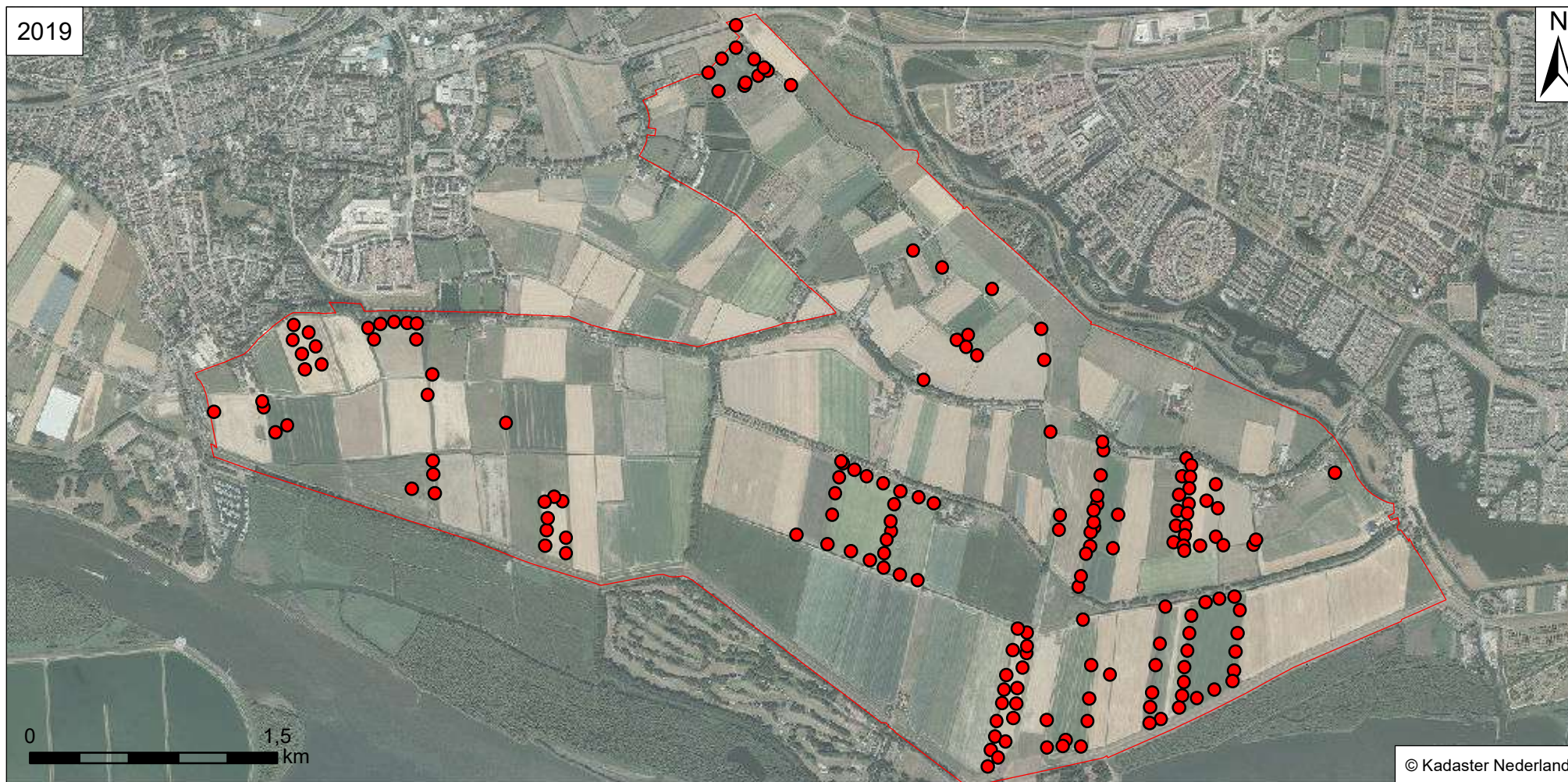

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Groot spiegelklokje

Legousia speculum-veneris

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Grote klaproos

Papaver rhoeas

2019

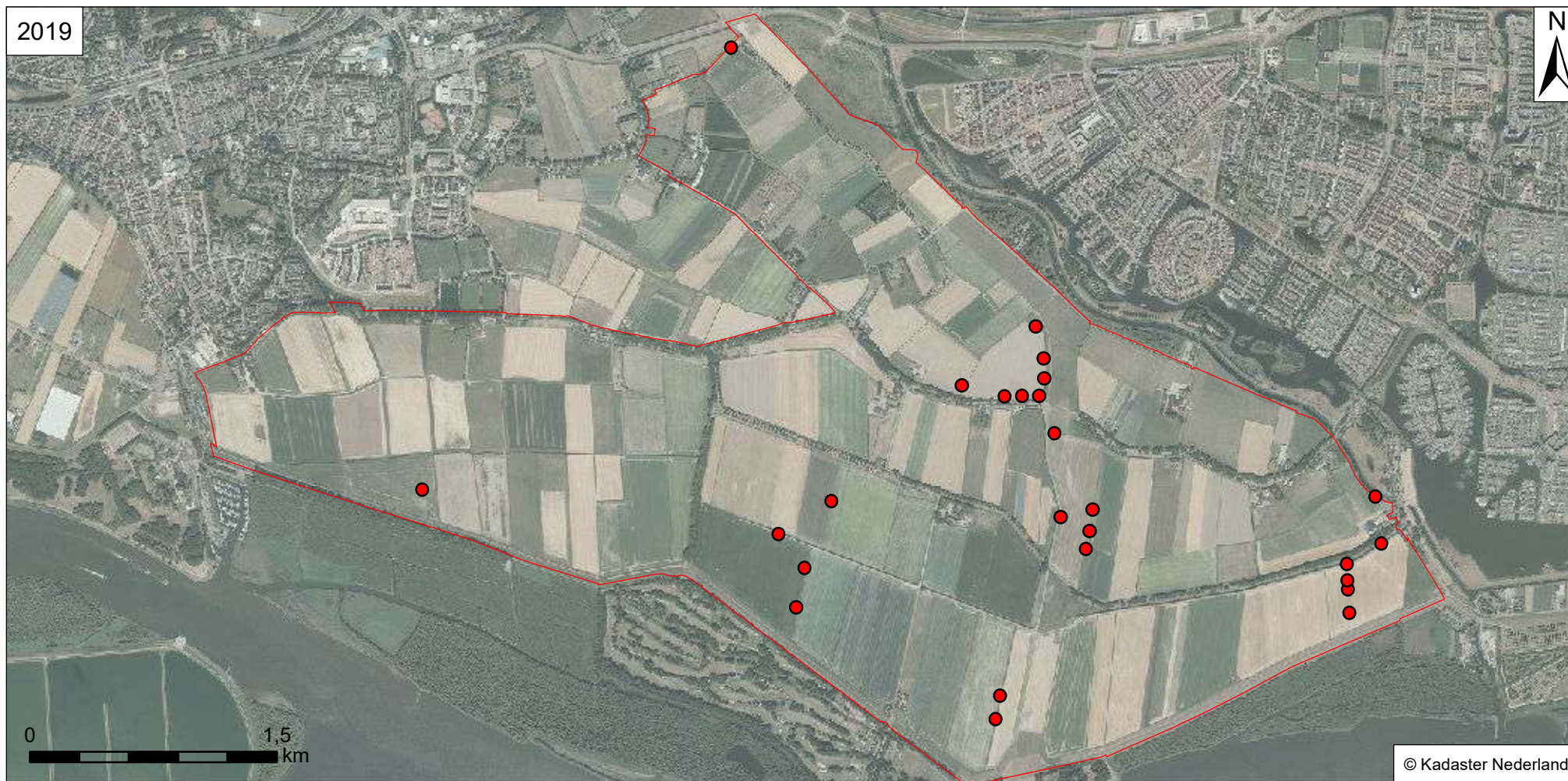
Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Grote leeuwenklauw

Aphanes arvensis

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Hondspeterselie

Aethusa cynapium

2019

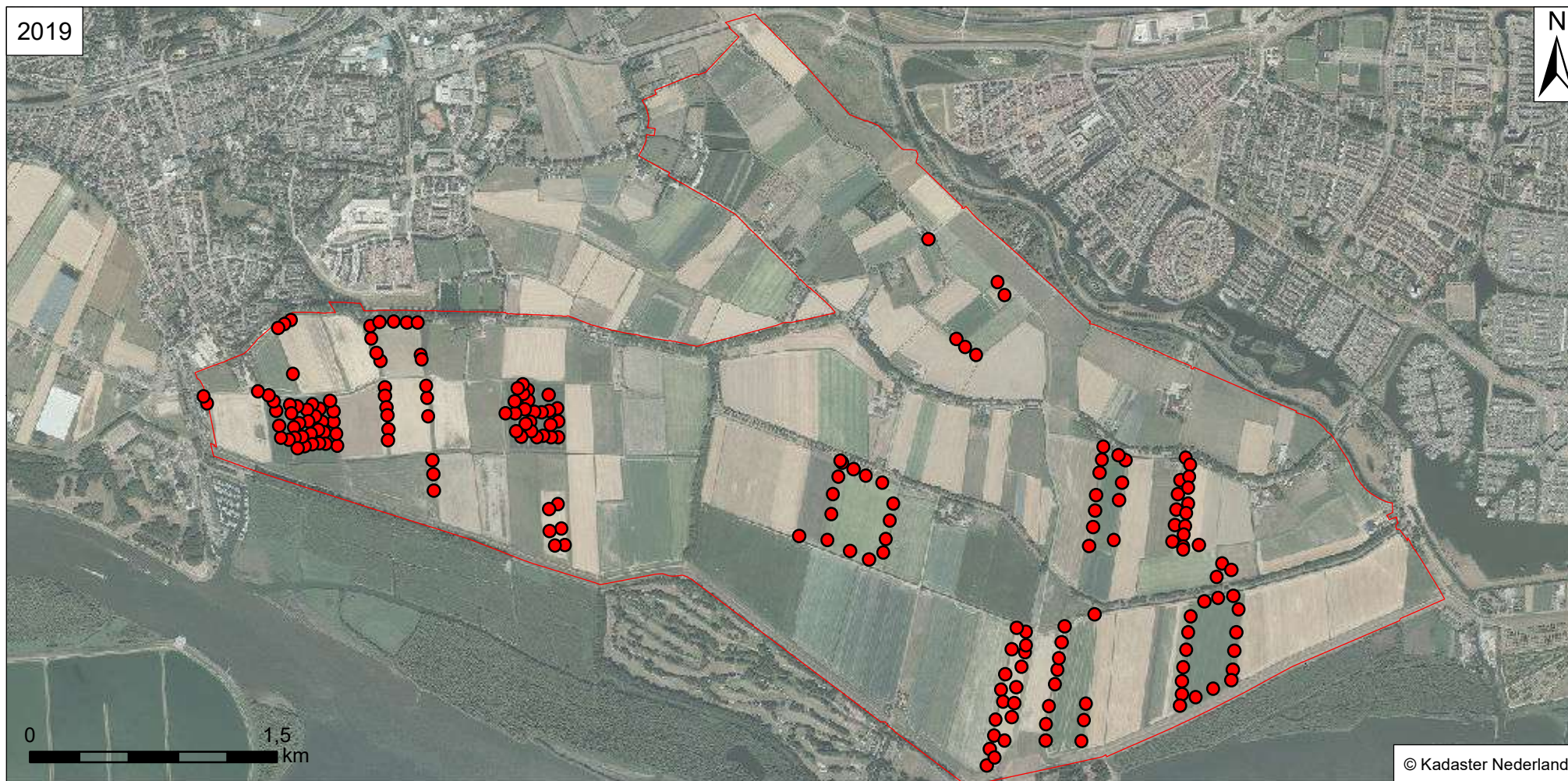

Verspreidingskaart Flora
Buitenland van Rhoon

● Kleine leeuwenbek

Chaenorhinum minus

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Korenbloem

Centaurea cyanus

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Naaldenkervel

Scandix pecten-veneris

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Spiesleeuwenbek

Kickxia elatine

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Tengere zandmuur

Arenaria leptoclados

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Trosdraaik

Bromus racemosus

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Valse kamille

Anthemis arvensis

2019

Verspreidingskaart Flora

Buitenland van Rhoon

● Wilde ridderspoor

Consolida regalis

Verspreidingskaart Flora
Buitenland van Rhoon

● Wilde weit

Melampyrum arvense

Bijlage 3 Opnametabellen

(waarden in rood betreft aanvulling september-ronde)

opnamenummer	1	2a	2b	2c	3	6	7	13	18	20	23	24	26	27	27a	27b	27c	27d	29	31	32	38	42	43	44		
Datum	20190621	20190621	20190621	20190621	20190624	20190624	20190624	20190625	20190627	20190627	20190625	20190625	20190626	20190626	20190626	20190626	20190626	20190626	20190627	20190627	20190621	20190621	20190625	20190627	20190627	20190627	
aantal soorten (totaal 204)	68	87	52	47	45	72	44	43	25	28	69	71	61	45	43	33	72	75	74	59	41	69	51	29	23		
Wetenschappelijke naam																											Nederlandse naam
Acer pseudoplatanus													o	o													Gewone esdoorn
Achillea millefolium	o	f		o		f		o			o	o					o	o	o		r						Gewoon duizendblad
Aethusa cynapium					o							o	o	r					o	o		o	o				Hondspeterselie
Agrostemma githago	lf	r																				r					Bolderik
Agrostis stolonifera			f	o		f			la	o	o	o	lf	o					o								Fioringras
Alliaria petiolata																			o								Look-zonder-look
Alopecurus myosuroides	o	lf	o		f	o	f			f		r	o	o		cd	f			o		o	o				Duist
Ammi majus															o												Groot akkerscherm
Anagallis arvensis s. arvensis		o			o													s									Rood guichelheil
Angelica sylvestris		o																									Gewone engelwortel
Anisantha sterilis	o	o			o	o				o	o	o	o	o		a		o	o			o	o				IJle dravik
Anthemis arvensis							o										f					f					Valse kamille
Anthemis tinctoria	r	o	r			la									o		o	r		r	o						Gele kamille
Anthoxanthum odoratum																											Gewoon reukgras
Anthriscus sylvestris		o									o																Fluitenkruid
Apera spica-venti							o					o	o	o	o							o					Grote windhalm
Aphanes arvensis																						o					Grote leeuwenklauw
Arenaria leptoclados		r																				r					Tengere zandmuur
Arrhenatherum elatius		o	o	o		o			o	o		o	o	o	o	r	a	ld	la	o	o	o					Glanshaver
Atriplex patula																		o									Uitstaande melde
Avena fatua	o	o	a	a	o	f		o				o	o	o	o	o	o			a	a		o				Oot
Avena sativa																							o				Haver
Bertoroa incana							r																				Grijskruid
Beta vulgaris		o	o	o	a																		r				Biet
Bolboschoenus maritimus																						r					Heen
Borago officinalis															f												Bernagie
Brassica napus					la																						Koolzaad
Brassica nigra																									o		Zwarte mosterd
Brassica rapa	o		r			r		o	f		o	o				o			f	f		o	o	o	o		Raapzaad
Bromus hordeaceus s. hordeaceus		o	o			r	o				o																Zachte dravik
Bromus racemosus		o																									Trosdravik
Bromus secalinus																							o				Dreps
Calystegia sepium	o			o		o		f	f	o		o	f	o	o	o		f	la	o	o	o		o	la		Haagwinde
Camelina sativa s. sativa						o		cd																			Zaadhuttentut
Capsella bursa-pastoris	o	o			o	o	o				o	o	o	o			o	o	o			o					Gewoon herderstasje
Cardamine hirsuta						o																					Kleine veldkers
Carex acutiformis														r													Moeraszegge
Carex hirta														o				o									Ruige zegge
Centaurea cyanus	la	a	a	lf	lf	o	a	f			o	la	la		o	r	f	o	lf	lf	lf	f					Korenbloem
Centaurea jacea		f	o								o						o	f	lf			o					Knoopkruid
Cerastium fontanum s. vulgare		o				o	o															o					Gewone hoornbloem
Chaenorhinum minus											r														o		Kleine leeuwenbek
Chenopodium album	o	f	f	o	o			ld	f		f	f	f	o	f	o	f	f	f	f	o	o	a	la	f		Melganzenvoet
Chenopodium ficifolium	f	f	o		o			o	o		o	o	o	o	o		f	o	o				o	o			Stippelganzenvoet
Chenopodium polyspermum																		o						o			Korrelganzenvoet
Chrysanthemum segetum							a										f		lf			f					Gele ganzenbloem
Cichorium intybus	o	o	f	o		f						o					o		o	o	o	o	r				Wilde cichorei
Cirsium arvense	r	lf		r	o	o	o		lf	o	f	o	o	o	o		o	o	lf	o	o	o	f	o			Akkerdistel
Cirsium vulgare		o			o		r									r		r		r		r					Speerdistel
Consolida regalis																	r										Wilde ridderspoor
Convolvulus arvensis						o							o														Akkerwinde
Conyza canadensis		o			o	o					o	o										o	r				Canadese fijnstraal
Coronopus didymus	r																										Kleine varkenskers
Coronopus squamatus	o			o							r	lf					r										Grove varkenskers
Crepis capillaris		lf	o	o	o	f										o				o	o		f	o			Klein streepzaad
Cynodon dactylon																		o									Handjesgras
Cynosurus cristatus																		o	o	o							Kamgras
Dactylis glomerata	o	o				o				o	o	o	o	o			o	o	o	o			o	o			Kropaar
Datura stramonium																				r							Doornappel
Daucus carota	o	f	a	f		f		o	o		r						o	o		o	o	o					Peen
Dipsacus fullonum					r																						Grote kaardebol
Echinochloa crus-galli	r									lf	lf	f	r	o						o	r						Hanenpoot
Echium vulgare	r	r		o		o																					Slangenkruid
Elytrigia repens	a	f	a	f		f	o		a	f	f	f	a	a	a	f	f	f	a	a	f			f	a		Kweek
Epilobium ciliatum					o																						Bekierde basterdwederik
Epilobium hirsutum																				r							Harig wilgenroosje
Epilobium obscurum						o								r													Donkergroene basterdwederik
Epilobium parviflorum					o										o							o					Viltige basterdwederik
Epilobium tetragonum		o			o																	r					Kantige basterdwederik

opnamenummer	1	2a	2b	2c	3	6	7	13	18	20	23	24	26	27	27a	27b	27c	27d	29	31	32	38	42	43	44		
Equisetum arvense	f	o	o	f		o		o	a	o	o		la	lf		f	f	a			f	f				Heermoes	
Equisetum palustre			o			o	o	o			o	la	la	f	f	f			ld				o	o		Lidrus	
Erysimum cheiranthoides								o																		Gewone steenraket	
Euphorbia helioscopia	o							o			o	o	o			o		o	o	r		r	o	o	r	Kroontjeskruid	
Euphorbia peplus														o		o		r						o		Tuinwolfsmelk	
Fagopyrum esculentum								o							f				o							Boekweit	
Fallopia convolvulus	r				o	o	f			o	o	o			f		f	o	lf		f	o	f	f		Zwaluwtong	
Festuca arundinacea	lf			o		f														a	o					Rietzwenkgras	
Festuca pratensis		f	f	lf		lf											a	f	la		f					Beemdlangbloem	
Festuca rubra			r			o											f	f			o		o			Rood zwenkgras	
Foeniculum vulgare					o										f				o	r						Venkel	
Fraxinus excelsior																		r				r				Gewone es	
Fumaria officinalis	la		lf		o	r		f			o	o	o				o	f	o		o	o		o	f	Gewone duivenkervel	
Galeopsis ladanum							r										s									Brede raai	
Galium aparine	f			o	o	o	r		f	o	lf	la	lf	f		o	o	o	f	o		o		r	o	Kleefkruid	
Galium mollugo											r					o	o	o			r					Glad walstro	
Geranium dissectum	lf	o			o	o				o	o	o	o			o		o	o	o	o	o	o			Slipbladige ooievaarsbek	
Geranium molle					o																					Zachte ooievaarsbek	
Geranium pusillum																			lf				o			Kleine ooievaarsbek	
Gilia achilleifolia																r	o									Gilia	
Glechoma hederacea	o	o	o	o							o		o					o								Hondsdrif	
Helianthus annuus															o											Zonnebloem	
Heracleum sphondylium	r			o		o				o	r	o	o	o				o		o						Gewone berenklauw	
Hirschfeldia incana		r				r																		o		Grijze mosterd	
Holcus lanatus		o	o								la		o				a									Gestreepte witbol	
Hordeum murinum																		o								Kruiptertje	
Hypochaeris radicata		r			r																					Gewoon biggenkruid	
Isatis tinctoria											r						r	r								Wede	
Juglans regia											r															Okkernoot	
Kickxia elatine																	s									Spiesleeuwenbek	
Kickxia spuria																	o									Eironde leeuwenbek	
Lactuca serriola	o	o	o	o	o	o					o	o	o	r		o	o		o	o	o	o	o			Kompassla	
Lamium amplexicaule	o	o						r						o		lf										Hoenderbeet	
Lamium hybridum														o		lf							o			Ingesneden dovenetel	
Lamium purpureum	o	o	o					o		o	o	o	o	o		o	o	o	o	f			o	o	o	Paarse dovenetel	
Lapsana communis	o		o	o	o	o	o		o		o	o	o	o		o	o	o	o	o		o		o		Akkerkool	
Lathyrus pratensis		r													o											Veldlathyrus	
Legousia speculum-veneris							o															o				Groot spiegelklokje	
Leontodon autumnalis		o																								Vertakte leeuwentand	
Leucanthemum vulgare	r	la	o	f		lf		o							o		o	o	lf	o	o					Gewone margriet	
Linaria vulgaris		o					r																			Vlasbekje	
Linum usitatissimum							o								o											Vlas	
Lolium multiflorum	la	a	a	a		ld		o												o	a	a				Italiaans raaigras	
Lolium perenne	ld	la	a		lf	f	o			o		f	o				a	a	f	a	a	o	f			Engels raaigras	
Lotus corniculatus	lf																o	f					o			Gewone rolklaver	
Malva moschata		o		o											o	o	o	o	o			r				Muskuskaasjeskruid	
Malva sylvestris	r					o			o		r	r		r		o	f	o	r							Groot kaasjeskruid	
Matricaria discoidea											o															Schijfkamille	
Matricaria recutita	o	a	f	o	f	o	f	f		o	f	la	la	o	f	f	f	f	f	o	f	f	f	o	o		Echte kamille
Medicago lupulina	o	lf	o								o						f	f	o			o				Hopklaver	
Medicago sativa	o	f	f	f		a									cd			o		o	f					Luzerne	
Melampyrum arvense																						r				Wilde weit	
Melilotus albus			r																							Witte honingklaver	
Melilotus officinalis															o											Citroengele honingklaver	
Melilotus species	o																									Honingklaver	
Mentha arvensis						o	lf				o															Aktermunt	
Misopates orontium																	f									Akkerleeuwenbek	
Myosotis arvensis						o	f			lf	o									o		o	r			Akkervergeet-mij-nietje	
Onobrychis viciifolia				r		o																				Esparcette	
Papaver dubium		r												o												Bleke klaproos	
Papaver rhoeas	o	o		r	lf	r	a	o	o	lf	o	la	lf	o		o	f	o	lf	a	lf	a	o			Grote klaproos	
Papaver somniferum													o													Slaapbol	
Pastinaca sativa		lf	o	o																						Gewone pastinaak	
Persicaria amphibia	o	o				o	o		f	o	f	o	f	o	f		o		r	o		o	o		o	Veenwortel	
Persicaria lapathifolia								o	o		o	o	o		f			o	o	o			o	o	o	Beklierde duizendknoop	
Persicaria maculosa	o	o			o		f				o			o	o		o	o	o	o	o		o			Perzikkruid	
Phacelia tanacetifolia												o			cd				lf							Phacelia	
Phleum pratense s. pratense	o	o	f	f		f					o	o					f	f	lf	f	f	r				Timoteegras	
Phragmites australis	o			o		o		o	o	a	o		lf	ld	o	o		o	r	o	o		o	lf	o	Riet	
Picris echioides		r			o	f											r				r					Dubbelkelk	
Pisum sativum								o																		Erwt	
Plantago lanceolata			f			o							o			o	o	o					r			Smalle weegbree	
Plantago major s. major	o	lf	o	o		o	o	o		o	o	o	o	o	o		o		o			o	o			Grote weegbree	
Poa annua	f	a	f	f	o	f		o		lf		lf	f	o					o	o		o	f	o		Straatgras	

opnamenummer	1	2a	2b	2c	3	6	7	13	18	20	23	24	26	27	27a	27b	27c	27d	29	31	32	38	42	43	44		
Poa pratensis	o																									Veldbeemdgras	
Poa trivialis	la	f	a	a	f	a	f	f			f	la	f	o		o		f	o	a	a	o	o			Ruw beemdgras	
Polygonum aviculare		o			o			f		o	o	o	f	o			f	f	o	f			o		a	Gewoon varkensgras	
Potentilla anserina													r													Zilverschoon	
Potentilla reptans											o															Vijfvingerkruid	
Prunella vulgaris		lf																								Gewone brunel	
Ranunculus acris		o	o	o																						Scherpe boterbloem	
Ranunculus repens		o	o				r			r	o	o									o		r			Kruipende boterbloem	
Ranunculus sceleratus																							r			Blaartrekkende boterbloem	
Raphanus sativus											o	o	o		o				lf	o						Radijs	
Rhinanthus angustifolius		la	o																							Grote ratelaar	
Rorippa palustris	r	lf																								Moeraskers	
Rorippa sylvestris											o	o														Akkerkers	
Rubus caesius				r							r		o		o					r						Dauwbraam	
Rumex acetosella																						o				Schapenzuring	
Rumex crispus	r	o									r	o								f						Krulzuring	
Rumex obtusifolius		o	r				r						o						o		o	r	o			Ridderzuring	
Scandix pecten-veneris							r																			Naaldenkervel	
Senecio inaequidens					o	r																				Bezemkruiskruid	
Senecio jacobaea		r		r	o	o										r						r				Jakobskruiskruid	
Senecio vulgaris	o	o	o		o	o		f			o	f	o		o	la	o	o	la	f	o	o	a	o		Klein kruiskruid	
Sherardia arvensis																						o				Blauw walstro	
Silene dioica		o																								Dagkoekoeksbloem	
Silene latifolia	r	o																								Avondkoekoeksbloem	
Silene vulgaris																		o								Blaasilene	
Sinapis arvensis		o	o		f	o		cd	f	o	o	f	f	f	cd	o	f	o	f	o	o	o	f	o	f		Herik
Sisymbrium officinale											r	r														Gewone raket	
Solanum nigrum s. nigrum											o	o	o					o	o				o			Zwarte nachtschade	
Sonchus arvensis	o	f	o	f	o	f	lf	a	a	o	f		f	f	a	f	f	f	f	o	lf	lf	f	o	a	Aktermelkdistel	
Sonchus asper	o	o		f	d	f	o	o	o		o	o	o	o	o	o		o	o	o	o	o	o	o	o	Gekroesde melkdistel	
Sonchus oleraceus	o					o	o				o	o					o	o		o		o				Gewone melkdistel	
Stachys palustris		o				lf	lf	f			o	lf	o	o	o				o			lf		o		Moerasandoorn	
Stellaria media		lf		o		lf	o					o			o							o	o		o	Vogelmuur	
Symphytum officinale	r	r		o			r	o	o		lf		f	r					o	r		o				Gewone smeerwortel	
Tanacetum vulgare											r	o					o	r	o							Boerenwormkruid	
Taraxacum species	o	la	o	o	o	f	o					o					o	o	o	o	o	o	o	o		Paardenbloem	
Thlaspi arvense									o		o	o	o							ld				o	o	Witte krodde	
Torilis japonica						r															o					Heggendoornzaad	
Tragopogon dubius					r																					Bleke morgenster	
Tragopogon pratensis s. pratensis		o	o																							Gele morgenster	
Trifolium hybridum											o			o												Basterdklaver	
Trifolium pratense	la	a	o	f		ld	o	a			r				cd	ld	a	lf			o					Rode klaver	
Trifolium repens	ld	a	ld	ld		a	o	a			o	o			o		f	f	o	f	ld	o	ld	ld		Witte klaver	
Tripleurospermum maritimum	lf	la	a		o		o					o	o				o	o		o		o				Reukeloze kamille	
Trisetum flavescens																	f	o	o							Goudhaver	
Triticum aestivum	o																				o					Tarwe	
Tussilago farfara		o				o	r												o	o	o					Klein hoefblad	
Urtica dioica	o					o		f			f	o	o	o		o		o	o	o	o		o	o	o	Grote brandnetel	
Vaccaria hispanica																				r						Koekruid	
Valeriana officinalis														r												Echte valeriaan	
Valerianella dentata																	r									Getande veldsla	
Verbascum phlomoides	o																									Keizerskaars	
Veronica agrestis											r										r	o				Akkerereprijs	
Veronica arvensis							o															o				Veldereprijs	
Veronica hederifolia											r						o		o							Klimopereprijs	
Veronica persica	f	o				f	f	o	f		lf	lf	f	f	f	o	f	f	la	ld		o	f	o	f	Grote ereprijs	
Veronica polita						r					o						o									Gladde ereprijs	
Vicia cracca						o					o	o			o		o	o	o			o				Vogelwikke	
Vicia sativa s. segetalis		o	o	o		o	o	o									o				o	o				Vicia sativa subsp. segetalis	
Viola arvensis						o																				Akkerviooltje	
Vulpia myuros										lf		lf											o			Gewoon langbaardgras	

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl